

Zoudt ge meenen, dat wanneer een buitenlander hier binnenkwam, hij licht den aard uwer bijeenkomst zou onderkennen?

Politieke vergaderingen zijn hem niet vreemd, kerkelijke vergaderingen zijn hem niet onbekend. Ook wetenschappelijke bijeenkomsten, ze worden in zijn land en onder ieder beschaafd volk gehouden, maar dan zijn het bijeenkomsten van wetenschappelijke mannen en vrouwen; maar een bijeenkomst als deze, waarop samenkomen de landbouwer, die vandaag den ploeg aan een ander overliet, de koopman, die besloot vandaag de beurs niet te bezoeken, de bakker en de predikant, de professor en de kleine burger, liefst allen met hun vrouwen en dochters, allen om te beraadslagen over de Universiteit, die hùn stichting is, over de Universiteit, die gefundeerd is op het Christelijk beginsel, dat ook hùn levensbeginsel is, — zulk een bijeenkomst is op dit oogenblik alleen hier in Nederland denkbaar.

Dat lands- of stadsoverheid een Universiteit sticht, is iets zeer gewoons; dat de een of andere Amerikaansche geldvorst zijn millioenen beschikbaar stelt voor leerstoelen en laboratoria, dat is ook meer gezien; doch dat duizenden kleine luyden hun spaarpenningen hebben samengebracht om er een heusche Universiteit van te stichten en te onderhouden, dat is een in de geschiedenis ongekend feit.

Wat beweegt u om jaarlijks aan contributiën en collecten f 40.000 op te brengen, wat à 4 pCt. een kapitaal vertegenwoordigt van een millioen?

Bij kleine bedragen komt het bij elkaar. 't Zijn spaarpenningen! Met liefde samengebracht. Uit enthousiasme voor een hoog ideaal! De man die in 1880 uw Universiteit inwijdde, en dien gij vereert als den stichter er van, sprak er in zijn openingsrede van, dat het brengen van financieele offers karakters kweekt.

Maar wat dan toch beweegt u? Liefde tot de wetenschap? Werd ze veronachtzaamd? Zorgde de Overheid niet voor uitnemende opleiding van artsen, van juristen, van theologen? Woudt gij 't beter doen?

Nederland is en was niet achterlijk op wetenschappelijk gebied. Schatten van geleerdheid en kennis werden ook aan onze Universiteiten gevonden.

En toch, gij eenvoudigen in den lande, gij zelven meest niet van wetenschappelijke beteekenis, gij hebt het in het diepst uwer ziel gevoeld, dat onze Universiteiten niet gaven, wat gij, wat uw volk noodig had. Onder aanvoering van den man, die vertolkte wat in u leefde, die wetenschappelijk voor niemand behoefde onder te doen, hebt gij 't stoute ideaal nagestreefd, om een eigen, een Calvinistische Universiteit te hebben, vrij van